

NEWSLETTER

Informačný bulletin pre zamestnancov v systéme
výchovného poradenstva a prevencie
Január-február 2020

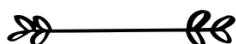
Novinka!

Pripravujeme pre vás podcasty Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie. Ich prvé časti
v týchto dňoch nahrávame. Počúvajte naše

„Nahlas o deťoch“.

Viac informácií nájdete [TU](#).

Dávame do pozornosti VYHLÁŠKU 01/2020

Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, k novele 138/2019

o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Pre viac informácií kliknite [SEM](#).

Inovatívne metódy vo výchove a vzdelávaní

sú hlavnou témou tretieho čísla nášho časopisu „Dieťa v centre odbornej pozornosti“, ktorý vychádza už čoskoro.

Tešiť sa môžete okrem iného aj na:

- rozhovor s PaedDr. Julianou Perečinskou, internou expertkou národného projektu VÚDPaP,
- kolegyňa Mgr. Eva Rajčániová nám sprostredkovala rozhovor s Mgr. Andreou Cinegovou, ktorá nám priblíži tzv. Comenia Script– inovatívny prístup k výučbe písania,
- autorka Mgr. Miroslava Lemešová, PhD. nám prezradí, ako sa pripraviť na nevhodné správanie detí v škole pomocou obrázkového testu školských situácií,
 - nechýba „Sprievodca pre novú pozíciu kariérového poradcu v centrách pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie“ , príklady dobrej praxe a príklady zariadení,
- prečítať si môžete odporúčania pre rodičov a odborníkov, v rámci ktorých nájdete aj úvahu nášho kolegu Mgr. Martina Kmeťa s názvom „Inklúzia alebo čo vy na to, pán Komenský?“

Sledujte našu [web stránku](#) a náš [Facebook](#).

Determinanty edukačnej úspešnosti žiakov ZŠ v SR v kontexte hodnotení PISA

Koncom minulého roka zverejnil Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania národnú správu z cyklu medzinárodného merania PISA 2018. Opätovne sme boli konfrontovaní so skutočnosťou, že naši 15-roční žiaci zaostávajú v čitateľskej gramotnosti za priemerom krajín OECD. Porovnateľné výsledky so Slovenskom dosahujú Ukrajina, Grécko, alebo Čile, zatiaľ čo napr. všetky ostatné krajiny V4 nás predstihli.

Nakoľko sme svedkami neuspokojivých výsledkov slovenských žiakov už dlhodobo, tejto problematike sa venovala aj jedna z výskumných úloh VÚDPaPu.

Náš výskumný tím sa snažil identifikovať psychologické premenné, ktoré nie sú bežnou súčasťou merania PISA a ktoré by mohli zohrávať rolu pri neúspešnosti v čitateľskej gramotnosti. Výskum sme realizovali vo viacerých slovenských krajoch, navštívili sme východ i západ, sever i juh Slovenska. Čitateľská zručnosť ako taká u žiakov v našej výskumnej vzorke zaostala za očakávaniami na základe noriem, no z výkonu v úlohách PISA, ktoré testujú komplexnejšie schopnosti, dokázala vysvetliť iba 19% variability. Ďalej sme zistili, že hoci také schopnosti ako sú kritické myslenie, tvorivosť, či exekutívne funkcie s výkonom v úlohách PISA súvisia, nedokážu ho dostatočne predikovať. To, čo sa v našom výskume ukázalo ako najsilnejší prediktor čitateľskej gramotnosti je motivácia žiakov, resp. úsilie, ktoré pri riešení týchto úloh vynaložili.

**Podrobnejšie sa o výsledkoch našej práce dočítate v niektorom z ďalších čísel časopisu
Psychológia a patopsychológia dieťaťa.**

ŠTARTUJEME NOVÝ PROJEKT

S hrdosťou i radosťou si vás dovoľujeme informovať, že dňa 28. januára 2020 na 14. rokovaní Komisie pri Monitorovacom výbore pre operačný program Ľudské zdroje pre prioritnú os č. 1 Vzdelávanie, nám **bol schválený zámer národného projektu**

„Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie – Usmerňovať pre prax“.

Týmto dôležitým krokom sa pre nás začal ďalší proces smerujúci k skvalitneniu usmerňovania a rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov v systéme výchovného poradenstva a prevencie.

Podme si zámer „NP Usmerňovať pre prax“ stručne predstaviť:

Primárnym impulzom k formulovaniu projektového zámeru bola skutočnosť, že VÚDPaP od februára 2019 prevzal úlohu **metodického usmerňovateľa všetkých zložiek výchovného poradenstva a prevencie**, ktoré sú jednou z kľúčových podmienok efektívneho inkluzívneho vzdelávania detí a žiakov s rozmanitými potrebami. Aktuálna situácia však ukazuje, že metodické usmerňovanie prichádza z rôznorodých zdrojov.

Na jednej strane táto skutočnosť odráža potešiteľný záujem širokého spektra inštitúcií podieľať sa na implementácii inkluzívneho vzdelávania detí a žiakov na školách, na strane druhej, však spôsobuje nejednotnosť, ba až rozporuplnosť v usmerňovaní, a rovnako tak, nie vždy zaručuje kvalitu poskytovanej metodické podpory. Vystala preto potreba jednotného koordinovania metodického usmerňovania a nastavenia unifikovaného metodického rámca, ktoré nebude mäťúce, nadmerne a nárazovo nezaťaží odborných a pedagogických zamestnancov, vnesie do metodické podpory jednoznačnosť, profesionalitu, zodpovedajúci obsah a v neposlednom rade pružnosť a primeranú dostupnosť.

Hlavným cieľom „NP Usmerňovať pre prax“ je zrevidovať a aktualizovať systém usmerňovania ďalších zložiek výchovného poradenstva a prevencie a zabezpečiť tak ďalším zložkám komplexnú podporu v dvoch dôležitých oblastiach:

- **v dostupnosti jednotného, kvalitného a efektívneho metodického usmerňovania PZ a OZ pôsobiacich ako ďalšie zložky systému výchovného poradenstva a prevencie,**
- **v dostupnosti metodického usmerňovania a práce s kvalitnými a aktuálnymi diagnostickými nástrojmi pre identifikáciu rozmanitých potrieb vo výchove a vzdelávaní.**

Cieľovou skupinou národného projektu sú **pedagogickí a odborní zamestnanci pôsobiaci ako ďalšie zložky** v systéme výchovného poradenstva a prevencie, spravidla pôsobiaci v školách a školských zariadeniach ako: **výchovný poradca, kariérový poradca, školský poradca, školský psychológ, školský špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, sociálny pedagóg, koordinátor prevencie a ich priami usmerňovatelia** v zmysle príslušnej legislatívy.

Hlavnou aktivitou projektu je aktualizácia a revitalizácia ľudských zdrojov v systéme metodického usmerňovania, ktorá sa ďalej člení do troch čiastkových aktivít, pričom má za cieľ:

- uskutočniť revíziu dostupnosti kvalitných ľudských zdrojov v oblasti metodického usmerňovania všetkých štátnych aj neštátnych zložiek výchovného poradenstva a prevencie a ďalších zložiek systému VPpP a analýzu súčasnej formy a obsahu metodického usmerňovania, metodického vedenia, adaptačného a predtestačného vzdelávania všetkých PZ a OZ v systéme VPpP,
- zabezpečiť multiplikáciu a rozvoj ľudských zdrojov pre metodické vedenie a usmerňovanie,
- zabezpečiť systém dostupnosti diagnostických nástrojov a usmerňovania práce pri ich využívaní a interpretácii výsledkov.

Sme presvedčení, že realizáciou národného projektu presadíme v reálnej praxi idey štyroch kľúčových pilierov, ktoré v metodickom usmerňovaní považujeme za najpodstatnejšie. A to, že sme pripravení na inklúziu, že subsidiarita je základom dostupnosti, že diagnóza nie je našim cieľom, ale najmä, že inštitúcie tvoria ľudia.

Držme si palce, aby sa nám to podarilo!

Chcete rozvíjať kariérovú výchovu a kariérové poradenstvo vo vašej škole?

Inovatívne prvky v kariérovej výchove a poradenstve v školách je názov programu,

v rámci ktorého budete mať možnosť rozvíjať svoje zručnosti v kariérovom sprevádzaní žiakov, tvoriť partnerstvá, inšpirovať sa dobrou praxou, pracovať s informáciami z trhu práce a spoznávať nové nástroje a metódy pre kariérovú výchovu a poradenstvo. Spoločne budeme hľadať kreatívne riešenia cez zážitkové metódy a prácu s hodnotami, ktoré sa dajú uplatniť so žiakmi s rôznym potenciálom.

Moduly, ktoré pripravujeme:

- **Kariérová výchova v meniacom sa svete**

Kariérová výchova (KV) ako sprevádzanie v životnom smerovaní, rozvoj životných zručností. Chápanie inklúzie a multidisciplinárneho prístupu z pohľadu KV. Trendy sveta práce.

- **Cielená a rešpektujúca komunikácia**

Práca so zdrojmi, motiváciou a odporom. Aktívne počúvanie, reflexia a dávanie spätnej väzby.

- **Spolupráca a budovanie vzťahov v životnom smerovaní**

Facilitácia. Kariérové sprevádzanie od jednotlivca k skupine. Budovanie vzťahov, spolupráca na úrovniach ja – dieťa – rodič – škola.

- **Tvorivé metódy v kariérovej výchove a poradenstve**

Od teórie k zážitku. Príklady dobrej praxe. Multisenzoriálne učenie v KV. Uchopenie KV v priebehu učiaceho procesu. Práca s potenciálom.

- **Plánovací proces a vytváranie koncepcie v kariérovej výchove**

Vytváranie vlastnej koncepcie. Time manažment. Fázy a štruktúra rozhodovacieho procesu. Prípadové štúdie.

Pre koho je vzdelávací program určený?

Pre všetkých pedagogických a odborných zamestnancov materských, základných škôl a gymnázií - kariérových poradcov, výchovných poradcov, školských psychológov, školských špeciálnych pedagógov, sociálnych pedagógov, triednych učiteľov, vychovávateľov a školských poradcov.

Aké sú vstupné požiadavky?

Ukončené VŠ vzdelanie druhého stupňa v oblasti humanitných a spoločenských vied.

Otvorenosť k novým prístupom vo vzdelávaní a poradenstve.

Čo ponúkame?

- **Inovačné vzdelávanie** podľa zákona 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v rozsahu 50 hodín (32 hodín v rámci školského polroka prezenčnou formou, 8 hodín praxe a 10 hodín dištančnou formou)
 - **Certifikát** z akreditovaného vzdelávania
 - **Vzdelávanie** financované z prostriedkov národného projektu

Online prihlasovania spúšťame už od 10.1.2020: <https://forms.gle/t6qxAev63AVGMqiG7>

Otázky adresujte na emailovú adresu: kv.np@vudpap.sk

Inovatívne prístupy v kariérovej výchove a kariérovom poradenstve v systéme výchovného poradenstva a prevencie

Budete zastávať novovzniknutú pozíciu kariérového poradcu vo Vašom CPPP a P?

Prostredníctvom vzdelávacieho programu „Inovatívne prístupy v kariérovej výchove a kariérovom poradenstve v systéme výchovného poradenstva a prevencie“ budeme spolu rozvíjať dialogické, facilitačné, supervízne a mentoringové zručnosti metodicko-koordinačnej podpory v oblasti kariérového poradenstva a výchovy na školách a v školských zariadeniach, ako aj podpory rozvoja zručností pre riadenie kariéry u detí.

Témy modulových stretnutí vzdelávania kariérového poradenstva pre CPPPaP

Kariérový poradca ako sprievodca, jeho rola a identita

- zmena paradigmy kariérového poradenstva (KP) od expertného prístupu ku konštruktivizmu, nové prístupy, posilňujúce a aktivizujúce klienta
 - sebamotivácia, od vlastnej vízie k zapojeniu iných
- zážitkové a tvorivé metódy v KP - nové možnosti diagnostiky potenciálu dieťaťa

Tvorenie partnerstiev a podpora spolupráce na školách

- leadership zručnosti - zručnosti užitočné pre projektový spôsob riadenia
- budovanie vzťahov s kolegami a učiteľmi, členmi multidisciplinárnych tímov na školách
- špecifiká práce so skupinou, skupinová dynamika, reflexia a facilitácia ako štýl práce

Stratégia KP a tvorba vlastného štýlu práce v regióne

- inšpirácie zo zahraničia a dobrá prax v oblasti koncepčného plánovania
- metodicko-koordináčna podpora kariérovej výchovy na školách a mentoring ako nástroj sprevádzania kolegov
- práca s informáciami a sieťovanie s inštitúciami ponúkajúcimi služby, súvisiace s kariérovým poradenstvom

Kariérové poradenstvo ako súčasť inklúzie a práca s vlastnými zdrojmi

- tvorba multidisciplinárnych tímov na školách
- špecifické prístupy k rôznym cieľovým skupinám zohľadňujúce potreby dieťaťa
 - starostlivosť o seba, psychohygienu a prevencia vyhorenia

Pre koho je vzdelávací program určený?

- Odborní zamestnanci z CPPPaP, ktorí pracujú/budú pracovať na pozícii kariérový poradca.

Aké sú vstupné požiadavky?

- Ochota pracovať na sebe a otvorenosť k novým prístupom vo vzdelávaní a v poradenstve.

Čo ponúkame?

- **Inovačné vzdelávanie** podľa zákona 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v rozsahu 150 hodín (90 hodín prezenčnou formou/ 4x2,5 dňa v priebehu 15 mesiacov, 60 hodín dištančnou formou vrátane 30 hodín praxe), predpokladané trvanie marec 2020 – marec 2022.
 - **Získanie certifikátu** z akreditovaného vzdelávania.
 - **Vzdelávanie** financované z prostriedkov národného projektu.

Online prihlasovanie bude spustené od **10.1.2020**: <https://forms.gle/i4sUKLy4BXi1nA2q7>

Otázky adresujte na emailovú adresu: kp.np@vudpap.sk

Dlhodobé špecializované vzdelávanie v Supervízii

Chcete prispieť k lepšej kvalite práce v systéme školstva?

Zlepšite si svoje kompetencie v oblasti supervíznej činnosti a podporte svojich kolegov a kolegyné.

VÚDPaP Vám prostredníctvom NP Štandardy ponúka skvelú príležitosť získať teoretické a praktické zručnosti v používaní supervízie. Supervízia je metódou dobrej praxe. Využite príležitosť pomocou supervízie podporovať a sprevádzať v rôznych procesoch reflexie, rozhodovania v náročných profesionálnych situáciách a konfliktoch, poskytujte priestor a bezpečie pre profesionalitu a nezávislosť odbornosti u svojich kolegýň a kolegov v rámci systému výchovného poradenstva a prevencie (VPaP). Supervízny výcvik pozostáva z 240 hodín prezenčne a 60 hodín dištančne.

Pre koho je vzdelávanie určené?

- odborní zamestnanci, pracujúci v školských zariadeniach VPaP
 - odborní zamestnanci, pracujúci v ŠVZ

Aké sú naše vstupné požiadavky?

- Absolvovanie 2. stupňa VŠ štúdia v oblasti psychologických, pedagogických alebo sociálnych vied
- Po dosiahnutí vzdelania najmenej 10 rokov praxe v pomáhajúcej profesii a v oblasti priamej práce s klientmi, žiakmi/študentmi (má osvojený poradenský proces s klientom/klientmi, s ktorými pracuje)
- Je absolventom psychoterapeutického dlhodobého výcviku alebo má absolvovaných viac ako 300 hodín vzdelávania v poradenských, terapeutických a preventívnych technikách

Čo môžete získať?

- **získanie certifikátu** z akreditovaného vzdelávania
- **ubytovanie a vzdelávanie** je hradené organizátorom

Konkrétne podmienky budú vybraným frekventantom včas oznámené.

Viac informácií môžete nájsť [TU](#).

Prihlásenie bude spustené od 5.2. do 5.3. 2020.

Prihlásiť sa budete môcť cez prihlasovací dotazník zverejnený na našej webstránke.

Čo nás zaujalo mimo pôdy VÚDPaP

Pracovné sympóziium pri príležitosti
150. výročia narodenia Alfreda Adlera,
ktoré si pripomíname 7. februára 2020.

„For me Alfred Adler becomes more and more correct year by year. As the facts come in they give stronger and stronger support of his image of man.“ Abraham Maslow (Kluy, 2019, s. 365)

Adler bol jedným z troch zakladateľov moderného pohľadu na podstatu ľudskej psychiky na začiatku minulého storočia. Objavy neurálnych vied v posledných rokoch potvrdzujú tento pohľad na význam detstva, zážitkov a emócií, ktoré sa vpečatujú na základe interakcie so signifikantnými ľuďmi vo formatívnych rokoch života.

Katedra psychológie FF UK, ktorá v minulom roku oslávila 60. výročie svojho vzniku, v spolupráci so Slovenskou asociáciou individuálnej psychológie, by sa s vami rada podelila o praktické skúsenosti z uplatňovania adlerovskej psychológie na Slovensku.

PROGRAM:

Ciele nevhodného správania v škole: Teória a prax. Doc. Mgr. Lenka Sokolová, PhD.

Možnosti využitia projektívnych techník v adlerovskej terapii hrou. Mgr. Eva Hlistová

Cit menejcennosti a nadradenosti. PhDr. Lucia Bélová

Rovnocennosťou k prevencii a eliminácii násilia. Mgr. Kristína Široká

Demonštrácia adlerovskej psychoterapie. PhDr. Daniela Čechová, PhD.

Okrúhly stôl. Diskusia o rozvoji individuálnej psychológie na Slovensku.

Vstupné 10 Eur.

[Chcem sa prihlásiť na podujatie.](#)

Viac informácií **[TU.](#)**

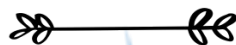
Do 29.2.2020 máte možnosť navštíviť výstavný projekt

SKRYTÉ KURIKULUM

Výstava vychádza z dlhodobého kurátorského výskumu, ktorý okrem iného zahŕňal diskusie s lokálnymi odborníkmi na vzdelávanie, predstaviteľmi vzdelávacích iniciatív, aktivistami a pedagógmi tradičných, ale aj alternatívnych škôl. Okrem vystavených diel je dôležitou súčasťou výstavy jej performatívna časť, ktorá pozostáva z kurzov, workshopov, prednášok a performancií. Bude vychádzať z troch hlavných línií: Proces „odučenia sa“ východísk a presvedčení, ktoré sú nám vštepované v škole; priblíženie pojmov radikálnej pedagogiky a demokratického vzdelávania, a nakoniec reflexiu súčasného stavu školstva na Slovensku a priblíženie možností, ako ho reformovať.

Viac informácií nájdete [TU](#).

Prednášky a workshopy pre učiteľov základných a stredných škôl

- Chcete sa dozvedieť, ako môže matematika motivovať?
- Chcete vedieť viac o formatívnom hodnotení vo výučbe chémie a biológie na základnej škole?
- Máte záujem rozšíriť si obzory a zamerať sa na meranie a spracovanie dát pomocou počítača?

Pre viac informácií kliknite [SEM](#).

Na pulty kníhkupectiev dorazili knižné novinky:

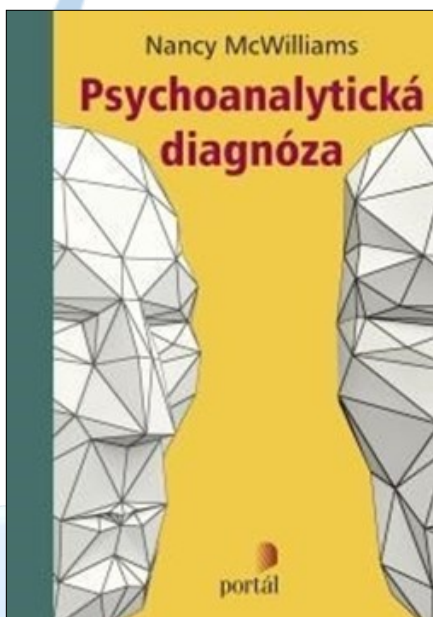

Trináste komnaty detskej duše

Autorka: Violet Oaklander

Praha: Portál, 2020

Autorka svojím ľudským a pútavým prístupom pomáha nahliadnuť do vnútorného sveta dieťaťa a dospelujúceho a hľadá cesty, ako podporiť rozvoj samostatných a jedinečných ľudských bytostí. Publikácia obsahuje rad kazuistík a ukážok z terapeutickej práce za pomoci mnohých expresívnych techník typu maľovanie, práca s hlinou, rozprávanie, hra s pieskom, hudba, dramatizácia či práce s bábkami. Osobitná kapitola sa zaoberá špecifickými problémami správania, ako je agresia, hyperaktivita, uzavretosť, strach, stres, trauma, telesné symptómy, autizmus, vina a narušené sebapoznanie. Autorka sa tiež venuje rôznym typom klientov a ich rodinám a podrobne popisuje terapeutický proces. Dnes už slávna kniha bola preložená do 15 jazykov. Violet Oaklander vyštudovala klinickú psychológiu, manželské a rodinné poradenstvo a špeciálnu pedagogiku. Pracuje ako psychologička a psychoterapeutka, zameraná na deti a dospelujúcich. Vede výcvikové semináre o svojom prístupe, v ktorých kombinuje gestalt terapiu s radom expresívnych techník.

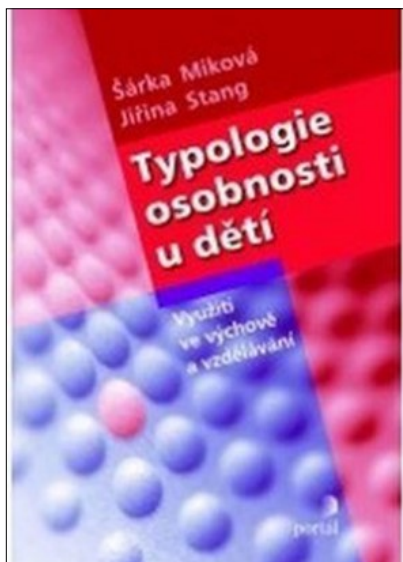

Psychoanalytická diagnóza

Autorka: Nancy McWilliams

Praha: Portál, dotlač 2020

Kniha Nancy McWilliamsovej predstavuje jeden z mála textov, ktorý sprístupňuje psychoanalytické teórie osobnosti aj začínajúcim praktikom na poli dynamickej psychoterapie. Autorka objasňuje klinicky významné charakterové typy klientov a naznačuje, ako môže pochopenie pacientovej individuálnej štruktúry osobnosti rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť terapeutický fokus a spôsob intervencií. Tému autorka spracováva prehľadným a zrozumiteľným spôsobom, početné klinické príklady prezentuje s humorm a vcítením, čím sa jej darí abstraktné koncepty oživiť.

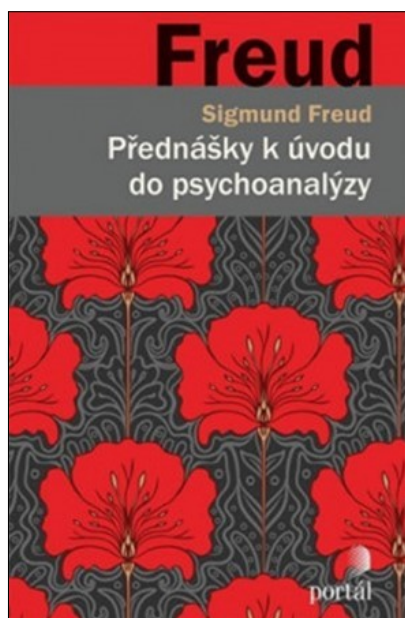

Typológia osobnosti u detí

Autorky: Šárka Miková, Jiřina Stang

Praha: Portál, dotlač 2020

Kniha poskytuje klúč k porozumeniu detskej osobnosti, či už je naším vlastným potomkom, žiakom alebo klientom. Ukazuje, že ak dospelý človek porozumie nuansám v osobnosti dieťaťa tak, ako to umožňuje typológia osobnosti MBTI, môže s ním nadviazať veľmi kvalitné a v celku bezproblémové vzťahy založené na vzájomnej spolupráci a úcte. Všetky aspekty typológie osobnosti MBTI sú v knihe ilustrované rozmanitými kazuistikami detí. Na prípadoch jednotlivých detí budú ilustrované typologické príčiny ich problémov a spôsoby riešenia vrátane prevencie. Kniha je písaná pre učiteľov a učiteľky materských a základných škôl, poradenských pracovníkov a iné profesie pracujúce s deťmi. Mgr. Šárka Miková a Mgr. Jiřina Stang sú detské psychologičky s praxou v pedagogicko-psychologickom a školsko-psychologickom poradenstve. Pracujú ako lektorky programu Čítaním a písaním ku kritickému mysleniu a lektorky vlastných autorských kurzov a seminárov v oblasti vzdelávania pedagogických pracovníkov; vyučujú externe na Pedagogickej fakulte v Českých Budějoviciach. Zaoberajú sa predovšetkým psychologickými aspektmi hodnotenia a tým, ako rôzne hodnotiace prístupy rešpektujú vrodené dispozície žiakov.

Prednášky k úvodu do psychoanalýzy

Autor: Sigmund Freud

Praha: Portál, 2020

Freud nikdy nenapísal skutočnú učebnicu psychoanalýzy. A tak sa tomuto účelu najviac blížila jeho prednášky. Ich prvý rad predniesol medzi rokmi 1915 a 1917 v posluchárni Viedenskej psychiatrickej kliniky tak, aby ich pochopili aj poslucháči bez hlbšieho psychiatrického vzdelania. Jeho spôsob podania je živý a prejavuje sa v ňom Freudova schopnosť didaktického myslenia. Stavba prednášok vychádza z toho, čo je každému bezprostredne známe z vlastných skúseností. Témou sú tri klasické oblasti psychoanalytického skúmania: chybné úkony, sny a neurotické symptómy. Prednášky sú skvelým prehľadom poznatkov tzv. prekladateľského obdobia psychoanalýzy. Freud na tento projekt nadviazal v Novej rade prednášok k úvodu do psychoanalýzy z roku 1933, hoci táto rada už nikdy pred poslucháčmi prednesená nebola. Freud tu svoje poznatky reviduje a doplňuje a predstavuje okrem iného štruktúrny model psychiky. Jedná sa o najprekladanejšie Freudove dielo, ktoré dodnes patrí k povinným textom všetkých výučbových psychoanalytických inštitútov a o ideálny úvod k poznaniu psychoanalýzy, ako ho môže podať len jeho tvorca sám.

Sledujte nás na [Facebooku](#).